

nummer :
onderwerp : Kern van de Visie, Omgevingsvisie Heemskerk 2040

Aan de raad,

Inleiding

Aanleiding is het voornemen om een omgevingsvisie voor de gemeente Heemskerk op te stellen. Doel is om dat te doen in een stapsgewijs proces binnen een strakke planning en op participatieve wijze. Als opvolger van de Nota van Uitgangspunten met scenario's is bijgaande Kern van de Visie (KvdV) het tweede concrete product.

Verwerking van resultaten uit de Toekomstdialoog

De Kern van de Visie bevat de essentie van de visie en ambities voor de gewenste ontwikkeling van de leefomgeving van Heemskerk tot 2040, ter uitwerking in de Ontwerpomgevingsvisie. Hiertoe zijn de uitkomsten van de Toekomstdialoog tijdens de Week van de Omgevingsvisie zorgvuldig afgewogen en samengebracht tot een uitnodigende en samenhangende visie. Dit is beknopt weergegeven in een gemeentebreed ontwikkelingsbeeld voor 2040. Het bevat tevens een bondige omschrijving van de visie op de deelgebieden centrum, woongebied, bedrijventerreinen en buitengebied. Het hele stuk beschrijft de gewenste ontwikkelingen op (strategische) hoofdlijnen en is vooral kwalitatief van karakter.

Keuze voor dynamiek, vernieuwing en sturing met behoud van dorps karakter

Verschillende integrale ontwikkelingsscenario's en mogelijke effecten zijn uitgewerkt in de Nota van Uitgangspunten. Dit document diende om een 'Heemskerkbrede' toekomstdialoog te voeren. Op basis van alle discussies en peilingen van meningen is een voorkeursrichting gedestilleerd. Leidend is de keuze voor een meer dynamische vernieuwende strategie. Hierbij heeft de gemeente voor het merendeel een pro-actieve en sturende rol om initiatieven vanuit de samenleving en de markt te registreren. Dit sluit aan op de voorkeur die sprak uit de Themabijeenkomst van de raad op 13 februari 2020 voor scenario 4 uit de NvU. Dit is nu als basis genomen voor de uitwerking van het gewenste ontwikkelingsbeeld. Hierin liggen de grootste kansen om te voorzien in de grote woningbehoefte voor diverse doelgroepen, behoud en verbetering van het groene en dorpse karakter, vergroting van economische vitaliteit en diversiteit, een gezonde, veilige en zelfredzame samenleving en versnelling van duurzaamheidsopgaven.

Maatgevend bij alle ontwikkelingen zijn behoud van het dorpse karakter, waardevolle landschappen en de overige benoemde kernkwaliteiten van Heemskerk.

Toelichting/motivering/risico's

- Om tot een breed gedragen Omgevingsvisie Heemskerk te komen, is gekozen voor een stapsgewijze aanpak. Centraal daarin stond de Toekomstdialoog. Op basis van scenario's zijn voorkeuren opgehaald in de samenleving en bij de raadsleden voor gewenste toekomstige ontwikkelingen. De Nota van Uitgangspunten met scenario's (NvU) bood daartoe de nodige informatie en inspiratie.
- De Kern van de Visie is een samenhangende synthese van de uitkomsten van de Toekomstdialoog.

Daarin is duurzaamheid gepositioneerd als een van de leidende principes, dat verder zijn uitwerking vindt in de deelgebieden en thema's en de Ontwerpomgevingsvisie. Dit moet zorgen voor een integrale borging van de belangrijkste aspecten van duurzaamheid. Elementen uit het afwegingskader van de Nota van Uitgangspunten hebben eveneens een rol gespeeld bij het formuleren van de KvdV. Ook hierdoor is vorm gegeven aan duurzaamheid als leidend principe, vanwege de toetsing aan concrete criteria van people, planet, profit,

- De KvdV bouwt voort op relevante aspecten van de belangrijkste beleidskaders van andere overheden en lijkt daar op hoofdpunten niet strijdig mee.
- De omgevingskwaliteiten van Heemskerk komen in de KvdV terug aan de hand van al eerder gedefinieerde thema's onder de namen Aantrekkelijk, Karakteristiek, Gezond, Mobiel en Levendig.
- De KvdV geeft zoveel mogelijk ruimte aan de verwachte dynamiek in Heemskerk op verschillende thema's, als wonen, werken, toerisme, voorzieningen en klimaat, voor zover dat het groene dorpse karakter niet substantieel aantast. Daarbij is wel een iets stedelijker karakter toegestaan op zorgvuldig gekozen locaties, met duidelijk kwaliteitsrichtlijnen vanuit de gemeente. Hiermee is een brug geslagen tussen de raad, die zich duidelijk heeft uitgesproken voor een meer vernieuwend en hoog dynamischer scenario, en de inwoners, die in meerderheid een meer koesterend lager dynamisch toekomstbeeld voor ogen stonden.
- De huidige coronacrisis kan echter een fundamenteel andere werkelijkheid creëren (ook wel paradigmaverschuiving genoemd). Een diepe en langdurige recessie kan dat proces aanjagen. Dat vraagt om zogeheten 'adaptieve planning'. 'Adaptief' betekent hier dat onzekerheden, kansen en onverwachte ontwikkelingen bewust in de ambities, opgaven en projecten worden meegenomen. De omgevingsvisie moet daarom 'robuust en flexibel' zijn. Robuust in het benoemen van een solide ruimtelijk raamwerk en flexibel door bandbreedtes aan te geven in ambities en opgaven, alsmede de uitvoering te doen in kleine stappen. Hierdoor zal er steeds ruimte zijn voor bijsturing waar nodig en wenselijk. Dit is in de KvdV geadresseerd ter uitwerking in de Ontwerpomgevingsvisie.
- Om consistentie in de visie en ambities te behouden, is niet gekozen voor opties tot meer woningbouwmogelijkheden in het buitengebied, zoals ingebracht door enkele raadsleden tijdens de Themabijeenkomst in februari 2020 onder de titel '5^e scenario'. Dit staat haaks op wat het college steeds heeft uitgedragen, de huidige bestemmingsplannen, het provinciaal en het rijksbeleid. Een toekomstbestendig en vitaal buitengebied is het meest gebaat met 'planologische rust'. Er zijn bovendien ruim voldoende potentiële woningbouwmogelijkheden binnen het bestaande dorpsgebied. Deze kunnen met zoveel mogelijk behoud van het huidige dorpse karakter worden ontwikkeld. Overige onderdelen van de inbreng van de raadsleden zijn wel zo goed mogelijk verwerkt in bijgaand stuk.
- Fundamenteel andere keuzes zijn te vinden in scenario's van de NvU waarin combinaties van minder dynamiek en overheidssturing leidend zijn. Effecten daarvan zijn onder andere een beperktere bouwopgave met minder mogelijkheden om te voorzien in de verwachte woningbehoefte voor alle doelgroepen, een forsere krimp van het winkelareaal en het gevaar van een suboptimale omgevingskwaliteit, doordat meer aan de markt wordt overgelaten. Vooral om reden van verbetering van omgevingskwaliteit, vitaliteit en duurzaamheid is niet voor deze alternatieven gekozen.

Financiën

Er zijn geen directe financiële gevolgen verbonden aan dit besluit. Die zijn onder andere afhankelijk van de mate waarin de gemeente uitvoering geeft aan haar beoogde rol. Deze rol kan verschillen per specifiek thema en gebied waarin de opgave speelt. Het Omgevingswetinstrument 'Programma's' werkt de visie en uitvoeringsstrategie in de Omgevingsvisie in de toekomst verder uit in concrete projecten. Op dat moment ontstaat meer inzicht in de nodige investeringen, verwachte opbrengsten

en specifieke financiële risico's.

Relatie met regionale samenwerking

De buurgemeenten en provincie zijn uitgenodigd om mee te denken tijdens de Toekomstdialog. Met enkele ketenpartners zijn vervolgens individuele gesprekken gevoerd. Dit is onderdeel van een voortdurend proces van onderlinge afstemming van ambities, beleidskaders en programma's.

Beslispunten

Wij stellen u voor te besluiten:

1. de Kern van de Visie, omgevingsvisie Heemskerk 2040 vast te stellen.
2. De Kern van de Visie uit te werken in de Ontwerpomgevingsvisie Heemskerk 2040.

Verdere procedure besluitvorming

Na vaststelling van de Kern van de Visie door de raad is de eerstvolgende stap de vertaling hiervan in het volgende document, de Ontwerpomgevingsvisie Heemskerk. Het ambtelijk team bereidt dit intussen voor samen met de externe bureaus. Op 4 augustus 2020 komt de Ontwerpomgevingsvisie in het college om het van 13 augustus tot 27 september ter inzage te kunnen leggen. Daarna is vaststelling in de gemeenteraad voorzien op 17 december 2020.

Bijlage(n)

- Kern van de Visie, Omgevingsvisie Heemskerk 2040. (D/2020/236939).

Heemskerk, 31 maart 2020

Burgemeester en wethouders van Heemskerk,
de secretaris, de burgemeester,

De raad van de gemeente Heemskerk;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 31 maart 2020, nummer ;

gehoord de Raadsbrede Commissie van 12 mei 2020;

b e s l u i t :

1. de Kern van de Visie, omgevingsvisie Heemskerk 2040 vast te stellen.
2. De Kern van de Visie uit te werken in de Ontwerpomgevingsvisie Heemskerk 2040

Aldus vastgesteld door de raad van de gemeente
Heemskerk in zijn openbare vergadering van
28 mei 2020

de raad voornoemd,
de griffier, de voorzitter,